

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیچ گلین

مرتضی تاجیک

انجمن علم و دانش جوئے باغبانی دانشگاه شهید چمران اهواز

<http://horticulture-scu.ir>

پیچ گلیسین

نام علمی: *Wisteria spp*

نام فارسی: گلیسین (گلیسین چینی، پیچ گلیسین)

نام انگلیسی: *Wisteria tree*

خانواده: *Fabaceae*

زیر خانواده: *Papilionaceae*

این جنس در حدود ۱۰ گونه دارد که برخی از آنها عبارتند از:

<i>W.sinensis</i>	گلیسین چینی
<i>W.floribunda</i>	گلیسین ژاپنی
<i>W.ventusa</i>	گلیسین ابریشم نما
<i>W.macrostachya</i>	گلیسین کنتوکی
<i>W.frutescens</i>	گلیسین آمریکایی

البته گونه ی چینی معروف تر می باشد.

گیاهشناسی

گلیسین گیاهی است از خانواده ی بقولات (لگومینوز) و از زیر تیره ی پروانه واران که منشاء آن شرق آسیا می باشد. درختچه ای است خزان دار با طول عمر زیاد ، بالا رونده چوبی ، سریع الرشد (در شرایط محیطی مناسب سالی ۳ متر رشد می کند.) و مقاوم ، دارای برگ های متناوب و به فرم مرکب شانه ای فرد ، گل هایی به رنگ آبی ، ارغوانی یا بنفش که به صورت گل آذین خوشه قرار گرفته اند. گل آذین خوشه ی زیبایش سبب معروفیت این گیاه شده است. پس از گلدهی ، بذور در غلافهایی تشکیل می شوند. این غلافها (نیام) به رنگ سبز می باشند.

تفاوت انواع گونه های گلیسین در تعداد برگچه ها ، رنگ گلها و طول گل آذین است. گونه چینی طول اش تا ۱۸ متر می رسد. تعداد برگچه ها در یک برگ مرکب ۹ تا ۱۳ عدد است. گل هایش قبل از برگ ها ظاهر میشوند و رنگ گل ها اغلب بنفش می باشد. تمامی گل ها در طول خوشه همزمان باز می شوند. و گلها عطر کمی دارند. در گونه ژاپنی معمولا طول درخت حداکثر به ۹ متر میرسد. تعداد برگچه ها ۱۳ تا ۱۹ عدد است و طول گل آذین بیشتر از گونه ی چینی می باشد. گل ها در گل آذین به طور همزمان باز نمی شوند و از انتهای گل آذین شروع به باز شدن میکنند. گل ها در گونه ی ژاپنی عطر بیشتری دارند. گونه ای به نام ابریشم نما هم وجود دارد که رنگ گل ها در آن سفید است.

نکته ی جالب در مورد گلیسین این است که سالی دوبار گل میدهد . گل دهی اول اش در اواسط بهار و گل دهی دوم اش در اواسط تابستان است. البته گل ها در گل دهی دوم کوچکتر هستند. کاربرد این درخت در فضای سبز برای ساختن آلاچیق ها و سایبان ها است و این به شرط هرس و تربیت خوب است. این درخت کاربرد وسیعی در بونسای دارد. برگها و بخصوص بذور این گیاه سمی هستند و نایستی خورده شوند.

نیاز ها

نور = گیاهی است که تقریباً به نور زیادی نیاز دارد و بایستی در مکان های آفتابگیر کاشته شود.

خاک = به خاک های لومی با زهکش مناسب نیاز دارد و خاک های سنگین را نمی پسندد. به خاک های گچی و

آهکی حساس است و PH ۵/۵ تا ۶/۵ (کمی اسیدی) بهترین حالت برای این گیاه است.

رطوبت = به رطوبت متوسط و منظم نیاز دارد. خشکی را به خوبی تحمل می کند و به رطوبت فراوان حساس است.

حرارت = گل‌بسیار گیاه مناطق معتدله محسوب می شود و در محدوده دمایی ۴ تا ۳۵ درجه رشد میکند. نوسانات دمایی در بهار سبب ریختن گل ها می شود.

تکثیر

به چندین روش گل‌بسیار را می توان تکثیر نمود : ۱- قلمه = قلمه چوبی یا قلمه نیمه چوبی را از شاخه های جانبی در ابتدا یا اواسط تابستان تهیه می کنند و در خزانه قرار می دهند. ۲- خوابانیدن = خوابانیدن سر شاخه ها در پاییز صورت می گیرد. ۳- پیوند زدن = راه تجاری تکثیر گل‌بسیار است که در اوایل بهار صورت می گیرد. ۴- بذر = بذرها دارای خواب نیستند و جوانه زنی شان به خوبی صورت می گیرد. در فروردین یا اردیبهشت می توان بذر ها را کاشت. البته خیس کردن بذور به مدت ۲۴ ساعت در آب قبل از کاشت، جوانه زنی را سرعت می بخشد. بذر هایی که مربوط به سال جاری هستند بهترین جوانه زنی را دارند و با گذشت زمان، به سرعت قوه نامیه شان کاهش می یابد.

آفات و بیماری ها

گاهی اوقات بیماری لکه برگی به این گیاه حمله می کند. قارچ های عسلی و حشرات مکندہ ای چون شته ها و شپشک ها نیز به این گیاه آسیب می رسانند.

مشکلات محیطی و فیزیولوژیکی گیاه

گلیسین به خاک های گچی و آهکی حساسیت دارد. خاک هایی با PH قلیایی برای این گیاه مناسب نیستند. کمبود آهن و فسفر و پتاسیم خاک به این گیاه صدمه می رساند و سبب کاهش تعداد گل ها می شود و همان طور که ذکر شد یخبندان های بهاره سبب ریختن گل های آن می شود.

تغذیه

این گیاه به خاک کاملاً غنی از مواد آلی و معدنی نیاز دارد. کود دهی قبل از زمان گلدهی برای پدیدار شدن گل های زیبا ضروری است. در بهار و تابستان (در هر دو موعد گلدهی) کود دهی انجام می شود. در مورد نسبت کود دهی NPK آن اطلاعاتی در دست نیست اما کود سوپر فسفات به میزان ۶۸ گرم و سولفات پتاسیم به میزان ۴۸ گرم در هر متر مربع خاک به این گیاه داده می شود تا گلدهی تحریک شود و گلهای زیبایی پدیدار شوند.

هرس

به خاطر کنترل رشد زیاد و به منظور تولید گل بیشتر ، هرس سالیانه انجام میگیرد. در هر سال، دو نوبت هرس بایستی انجام شود: ۱- هرس پائیزه ۲- هرس زمستانه

هرس پائیزه در مهر ماه صورت می گیرد . در این هرس شاخه های سال جاری تا ۳۰ سانتی متری شاخه اصلی قطع می شوند و بایستی ۴ تا ۶ برگ روی هر شاخه باقی گذاشته شود. هرس زمستانه در اواخر زمستان (بهمن ماه یا اسفند ماه) صورت می گیرد. در این هرس شاخه های جانبی را قطع می کنند به طوری که باقیمانده ی شاخه دارای ۲ تا ۳ جوانه باشد. این جوانه ها تبدیل به گل خواهند شد.

گل ها در این درختچه در شاخه های سال قبل پدیدار می شوند و در طی هرس کردن نباید شاخه ها را کاملاً قطع نماییم. بلکه بایستی ۲ تا ۳ جوانه باقی بگذاریم.

